

STALBITER

Sannolikt en ursprungligt gotländsk släkt, vilken har erhållit sitt namn i Visby och därifrån utgått till Balticum. Utan tvekan var det samma släkt som på 1500-tal hade frälse i de baltiska länderna, men hur är inte utrymme att utreda närmare här.

Den förste medlemmen har inkommit till staden senast omkring 1220 och han eller en av hans söner har senare erhållit namnet "Stålbitaren". D v s en som är hård och stark. Om slakten är av gotländskt ursprung, vilket de säregna bomärkenas släktskap med *Kabbe*-slakten antyder, så bör den ha haft gemensamt ursprung med denna släkt.

Tabell 1

N: Se *Kabbe*.

JOHANNES: Född omkring 1190. Borgare i Visby ca 1215-1250. Gift med en tyska. Barn(?):

Everhard: Tabell 2.

Dotter: Född omkring 1215. oo(?) *Kabbe*, *Kabbe*.

Tabell 2

EVERHARD: Son till Johannes(?), tabell 1. Född omkring 1225. Borgare i Visby ca 1250-1285 och troligen rådsmedlem ca 1275-1285. Hans eller ett barns gravsten, från omkring 1275/1285 med tomma inskriftsband, i S:t Pers kyrka¹. Barn(?):

Gotswin: Tabell 3.

Johannes: Född omkring 1260.

Albrekt: Tabell 9.

Dotter: Född omkring 1255. oo(?) 1 Conrad van *Bocholt*, oo(?) 2 Vrowin *Hogemeie*.

Tabell 3

GOTSWIN: Son till Everhard(?), tabell 2. Född i Visby omkring 1255. Gotländsk rådman där då han avled 4/4 omkring 1315 (GGW 491). oo(?) N, dotter till Brand van dem *Rode*. Barn(?):

Johannes: Tabell 4.

Everhard: Tabell 6.

Brand: Född omkring 1290. Prästerlig?

Gerhard: Tabell 8.

Gotskalk: Född i Visby omkring 1295. Borgare i Reval 1351-1357³.

Margareta: Född i Visby omkring 1295. Ogift rådmanssyster (domicella) där, då Visbyrådet 1351 29/9 tog henne i försvar gentemot brodern Gotskalks anspråk på arvet efter brodern (Everhard)⁴. 1353 5/4 var Rolo *Basseler* skyldig henne 9 ½ mark silver, för vilket han årligen skulle betala henne 4 mark penningar⁵. Efter hennes död skulle pengarna övergå till brodern Gotskalk och dennes arvingar. Samma skuld hade 1357 17/4 övergått till Revalrådmannen Johanne *Hamer*⁶. För henne svarade hennes ombud i Reval, bröderna Gerhard och Gotskalk.

Tabell 4

JOHANNES: Son till Gotswin(?), tabell 3. Född i Visby omkring 1285. Han dog som Elbingborgare i Riga före 1341 3/17. oo(?) N *Hogemeie*. Barn(?):

Gotswin: Född omkring 1315.

Cesar: Tabell 5.

Tabell 5

CEESAR: Son till Johannes(?), tabell 4. Född omkring 1320. Efter faderns död har han sannolikt hamnat som lärling hos farbrodern Gerhard i Reval, då han 1340 erhöll burskap i denna stad samtidigt med kusinen Brand^{7a}. Rådman i Reval 1352-1387⁸. Han avled 1389. Barn(?):

Cesar: Född omkring 1350.

Peter: Född omkring 1355. Borgare i Reval 1381⁹. Från honom härstammar den Peter Stalbitar som blev borgare i Reval 1500 6/11¹⁰. Sistnämnde i sin tur bör vara del av frälseätten.

Johannes: Född omkring 1360. Revalspräst 1381-1431¹¹.

Tabell 6

EVERHARD: Son till Gotswin(?), tabell 3. Född i Visby omkring 1290. Utan tvekan rådmann i Visby 1335, då han ägde en årlig ränta om ½ mark i Nicolaus Langesides hus i Reval. Kostnaden för denna ränta var 5 mark (WSR 421). Han torde ha avlidit 1350, då systemen betecknas som "domicella" vid den arvsvist som hon och brodern Gotskalk hade 1351 (PRS III 216, 217). oo 1 **Elisabet** N som avled 1321 20/4 och begravdes vid S:t Hans och S:t Per (GG II 465). oo 2 **Gertrud** N som avled 1344 och begravdes vid Vårfrukyrkan (GGW 85). Barn(?):

1 **Gotswin:** Han avled omkring 1325 och begravdes vid S:t Hans och S:t Per¹⁵.

2 **Johannes:** Tabell 7.

Willeke: Född omkring 1330. (Visby)köpman 1368, då han förde kläde, värt 45 mark mellan Lübeck och Reval¹⁶. Åter 1369 25/4 då Revalrådet utfärdade ett pundtullskvitto för en läst smör, värt 46 mark rigiskt, som han utfört därifrån¹⁷. Samma år, 17/8, utfärdades pundtullskvitto för honom i Hamburg¹⁸.

Gotskalk: Född omkring 1335. (Visby)köpman 1382 6/4, då han förde varor till/från Reval för 60 pund¹⁹.

Dotter: Född omkring 1325. Mor till Revalrådmannen Arend van Renten?

Dotter: Född omkring 1330. 1390 29/7 på Gotland då Revalborgaren Brand Kaleman var fullmäktig för henne och hennes syster för överlåtelse av det efter brodern Johannes ärvda huset i Reval till deras arvinge, Revalrådmannen Arend van Renten²⁰.

Dotter: Född omkring 1330. 1390 29/7 på Gotland då Revalborgaren Brand Kaleman var fullmäktig för henne och hennes syster för överlåtelse av det efter brodern Johannes ärvda huset i Reval till deras arvinge, Revalrådmannen Arend van Renten²⁰.

Tabell 7

JOHANNES: Son till Everhard(?), tabell 6. Född i Visby omkring 1325. Borgare i Riga(?) då han 1354 20/10 tog över ett hus i Reval²¹. Han var död före 1388 22/5, då Revalborgmästaren Johannes van Molen avstod sin halva i den klädeshandlarbod som förr Johannes Stalbiter ägt²². Det är väl samma bod som systrarna ärvt och som de 1390 29/7 överlät till Revalrådmannen Arend van Renten²⁰. Han torde ha varit gift med en kvinna med förbindelser i Kölntrakten, då sonen växte upp i Kölns stift. Därav kan man förmoda att Johannes dött redan när sonen var liten. Son(?):

GOTSALK: Född omkring 1355. 1383 lekman i Kölns stift²³. Borgare i Riga 1395-1420²⁴. Barn(?):

Johannes: Född omkring 1390. Rigensisk vasall 1429-1434²⁵.

Tabell 8

GERHARD: Son till Gotswin(?), tabell 3. Född omkring 1290. Utflyttad till Reval. Rådman där 1333 och borgmästare 1354-1359²⁶. Son(?):

BRAND: Född omkring 1320. 1340 blev han och Cesar Stalbiter borgare i Reval⁷. Rådman där 1360-1368²⁷. Barn:

Gerhard: Född omkring 1365. 1383 i Reval²⁸. 1426 dompräst i Reval och vicarie i S:t Victor i Xanten²⁹.

Tabell 9

ALBERT: Son till Everhard(?), tabell 2. Född omkring 1265. Visbyköpman 1323 7/9 då han han införde stockfisk, värd 21 pund, till Lynn i England³⁰. Barn(?):

HEINRIK: Född omkring 1295. Troligen Visbyborgare då han 1345 erhöll och avyttrade ett hus i Reval³¹. Barn(?):

hinse: Tabell 10.

Conrad: Född omkring 1325. Han erhöll burskap i Reval 1358³².

Tabell 10

HINSE: Son till Henrik(?), tabell 9. Född omkring 1320. 1358 borgensman i Reval³². Barn(?):

Henrik: Född omkring 1345.

herman: Född omkring 1350. Borgare i Reval 1377-1389³³.

Bomärke för Everhard Stalbiters,
tabell 2, ca 1280.

Bomärke för Gotswin Stalbiters,
tabell 3, ca 1315.

Bomärke för Everhard Stalbiters
tabell 6, ca 1325.

NOTER

1) GG II 656. 2) GGW 491. 3) PRS III 216, 217, WSR 863, 991. 4) PRS III 216, 217. 5) WSR 863. 6) WSR 991. 7) DUB ergbd I s 361. 7a) LECUB II 925. 8) Bunge s 55. 9) PRS 4:IV 468. 10) PRS 4:VI 1500. 11) PRS 4:IV 468, LECUB III 1262, IV 1935, VIII 456. 12) WSR 421. 13) GG II 465. 14) GGW 85. 15) GG II 620. 16) HPZ 1102. 17) RevPzf I 26. 18) HamPzf II 222. 19) RevPzf II 1170. 20) DESR 226. 21) WSR 911. 22) DESR 166. 23) LECUB III 1202. 24) LECUB VI R 1654b, DUB III 198, LECUB IV 1710, 1930, V 2462. 25) LECUB VII s 560, VIII 834. 26) Bunge s 54. 27) Bunge s 55. 28) DESR 22, 42. 29) LECUB VII 477, 551. 30) DN XIX s 642. 31) WSR 625, 626. 32) PRS 4:VIII 509. 33) ZESR 616, 781, DESR 193.